Návrh a Konstrukce Antén A0M17NKA

Trychtýřové antény a širokopásmové trychtýřové antény

Zdeněk Hradecký ČVUT v Praze, FEL

B2: 901, linka: 2910 hradecz@fel.cvut.cz

Trychtýřové antény a širokopásmové trychtýřové antény

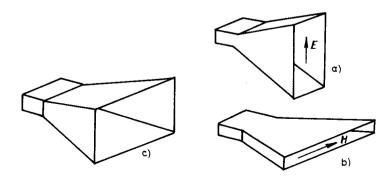

- Vycházejí z vlnovodů
- Šířka pásma 2:1 (reálně o 10-15% menší)
- Velké výkonové zatížení
- Kalibrační antény
- Otevřený konec vlnovodu H-rovina 80°, E-rovina 140°, G ~ 8 10 dB, špatné přizpůsobení |Γ|=0,28

$$\left| \Gamma \right| = \frac{1 - \lambda / \lambda_g}{1 + \lambda / \lambda_g}$$

Plochý trychtýř E (a), plochý trychtýř H (b), jehlanový trychtýř (c)

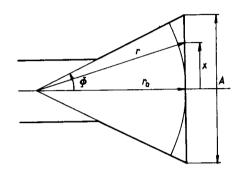

- Řeší se z určení pole v ústí trychtýře
- Pole v ústí trychtýře nemá konstantní fázi

$$r - r_0 = \sqrt{(r_0^2 + x^2)} - r_0 = r_0 \left\{ \sqrt{\left[1 + \left(\frac{x}{r_0}\right)^2\right]} - 1 \right\}$$

Největší rozdíl fáze je na krajích

Fázová chyba

$$r - r_0 = \frac{A^2}{8r_0}$$

$$\Delta \psi = k(r - r_0) = \frac{\pi A^2}{4\lambda r_0}$$

$$\Delta \psi = \frac{2\pi r_0(1 - \cos\Phi)}{\lambda \cos\Phi}$$

$$\Delta \psi = k(r - r_0) = \frac{\pi A^2}{4\lambda r_0}$$

$$\Delta \psi = \frac{2\pi r_0 (1 - \cos \Phi)}{\lambda \cos \Phi}$$

Maximální dovolená fázová chyba je 3π/4

$$r_{0 \, opt} = \frac{A^2}{3\lambda}$$

Elektrické pole v ústí trychtýře

$$E_{y} = Ck^{2} e^{-j\frac{\pi x^{2}}{\lambda r_{0}}} \cos \frac{\pi x}{A}$$

Vyzářené vlnění z trychtýře pak je

Rovina
$$\boldsymbol{H}$$
 ($\phi = 0$)
$$E_{\vartheta} = 0 \qquad E_{\vartheta} = -\frac{\mathrm{j} k \, \mathrm{e}^{-\mathrm{j} k r}}{4\pi r} \left(\cos \vartheta + Y \sqrt{\frac{\mu}{\varepsilon}} \right) \int_{-A/2}^{A/2} \int_{-B/2}^{B/2} Ck^2 \, \mathrm{e}^{-\mathrm{j} \frac{\pi x^2}{\lambda \, r_0}} \cos \frac{\pi x}{A} \, \mathrm{e}^{\mathrm{j} k x \sin \vartheta} \, \mathrm{d} \, y \, \mathrm{d} \, x$$

$$E_{\vartheta} = \frac{\mathrm{j} k \, \mathrm{e}^{-\mathrm{j} k r}}{4\pi r} \left[1 + Y \sqrt{\frac{\mu}{\varepsilon}} \cos \vartheta \right] \int_{-A/2}^{A/2} \int_{-B/2}^{B/2} Ck^2 \, \mathrm{e}^{-\mathrm{j} \frac{\pi x^2}{\lambda \, r_0}} \cos \frac{\pi x}{A} \, \mathrm{e}^{\mathrm{j} k y \sin \vartheta} \, \mathrm{d} \, y \, \mathrm{d} \, x$$

Integrály pro složky pole vedou na integrály Fresnelovy - tabelovány

$$\int_{0}^{u} e^{j\frac{\pi^2}{2}} dt = \operatorname{Ci}(u) + j\operatorname{Si}(u)$$

Směrovost trychtýře

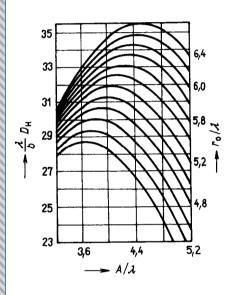
$$D = \frac{4\pi}{\lambda^2} \frac{\left| \int_{s} E_{y} \, dS \right|^{2}}{\int_{s} \left| E_{y} \right|^{2} \, dS} = \frac{4\pi}{\lambda^2} \frac{\left| \int_{-A/2}^{A/2} E_{0} \cos \frac{\pi x}{A} e^{-j\frac{\pi x^{2}}{\lambda t_{0}}} \, dx \int_{-B/2}^{B/2} dy \right|^{2}}{\int_{-A/2}^{A/2} E_{0} \cos^{2} \left(\frac{\pi x}{A} \right) dx \int_{-B/2}^{B/2} dy}$$

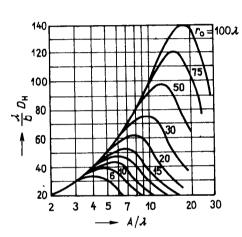

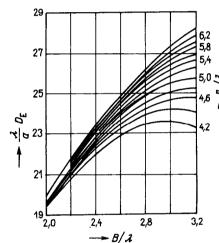

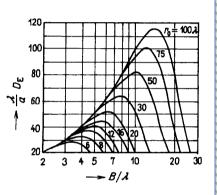
Křivky směrovosti plochého trychtýře H

Křivky směrovosti plochého trychtýře E

Maxima křivek nastávají při

$$\frac{r_0}{\lambda} = \frac{1}{3} \left(\frac{1}{\lambda}\right)^2 \quad \rightarrow \quad r_{0 \ opt} = \frac{A^2}{3\lambda}$$

$$r_{0\,opt} = \frac{B^2}{2\lambda}$$

$$D = 0.64 \frac{4\pi S}{\lambda^2}$$

Optimální délka trychtýře z hlediska směrovosti

$$\frac{A^2}{3\lambda} \le r_0 \le 0.8 \frac{A^2}{\lambda}$$

Celková směrovost jehlanového trychtýře

$$D_{jeh} = \frac{\pi^2}{32} \left(\frac{\lambda}{A} D_E \right) \left(\frac{\lambda}{B} D_H \right)$$

- Při návrhu trychtýře je třeba určit:
  - velikost ústí trychtýře A x B
  - délku trychtýře r₀
- Výchozí veličiny
  - vlnová délka
  - šířky svazku v obou rovinách zisk

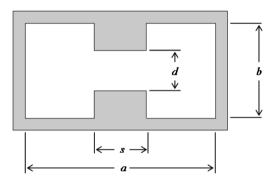

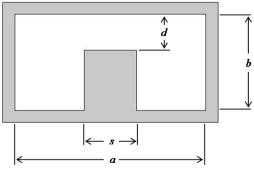
Metoda příčné rezonance

(J.S.Cohn – 1945, S. Hopfer - 1955)

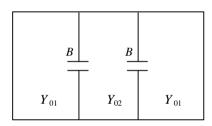
H-vlnovod

π-vlnovod

Náhradní obvod

$$\frac{b}{d} \operatorname{tg} \theta_2 - \operatorname{cotg} \theta_1 + \frac{B}{Y_{01}} = 0$$
 liché vidy

$$\frac{b}{d}\cot \theta_2 + \cot \theta_1 - \frac{B}{Y_{01}} = 0$$
 sudé vidy

$$\theta_1 = \frac{360}{\lambda_C} \left(\frac{a-s}{2} \right)$$
 $\theta_2 = \frac{360}{\lambda_C} \left(\frac{s}{2} \right)$

Charakteristické admitance $Y_{01} = \frac{\kappa_x}{\omega \mu} \frac{1}{b}$ $Y_{02} = \frac{\kappa_x}{\omega \mu} \frac{1}{d}$

$$Y_{01} = \frac{\kappa_x}{\omega u} \frac{1}{b}$$

$$Y_{02} = \frac{\kappa_x}{\omega u} \frac{1}{d}$$

Konstanta šíření ve směru x

$$\kappa_x = \frac{2\pi}{\lambda_C}$$

Vyjádření normované susceptance (Marcuvitze - 1951)

$$\frac{Y_{01}}{Y_{02}} = \frac{d}{b} = \alpha = 1 - \delta$$

$$\frac{B}{Y_{01}} = \frac{2b}{\lambda_g} \left[\ln \left(\frac{1 - \alpha^2}{4\alpha} \right) \left(\frac{1 + \alpha}{1 - \alpha} \right)^{\frac{1}{2} \left(\alpha + \frac{1}{\alpha} \right)} + 2 \frac{A + A' + 2C}{AA' - C^2} + \left(\frac{b}{4\lambda_g} \right)^2 \left(\frac{1 - \alpha}{1 + \alpha} \right)^{4\alpha} \left(\frac{5\alpha^2 - 1}{1 - \alpha^2} + \frac{4}{3} \frac{\alpha^2 C}{A} \right)^2 \right]$$

$$\frac{B}{Y_{01}} \approx \frac{2b}{\lambda_g} \left[\ln \left(\frac{1 - \alpha^2}{4\alpha} \right) \left(\frac{1 + \alpha}{1 - \alpha} \right)^{\frac{1}{2} \left(\alpha + \frac{1}{\alpha} \right)} + \frac{2}{A} \right]$$

$$\frac{B}{Y_{01}} \approx \frac{2b}{\lambda_g} \left[\ln \frac{e}{4\alpha} + \frac{\alpha^2}{3} + \frac{1}{2} \left(\frac{b}{\lambda_g} \right)^2 (1 - \alpha^2)^4 \right] \qquad \alpha \ll 1$$

$$\frac{B}{Y_{01}} \approx \frac{2b}{\lambda_g} \left(\frac{\delta}{2}\right)^2 \left[\frac{2\ln\frac{2}{\delta}}{1-\delta} + 1 + \frac{17}{16} \left(\frac{b}{\lambda_g}\right)^2 \right] \qquad \delta \ll 1$$

$$A = \left(\frac{1+\alpha}{1-\alpha}\right)^{2\alpha} \frac{1+\sqrt{1-\left(\frac{b}{\lambda_g}\right)^2}}{1-\sqrt{1-\left(\frac{b}{\lambda_g}\right)^2}} - \frac{1+3\alpha^2}{1-\alpha^2}$$

$$A' = \left(\frac{1+\alpha}{1-\alpha}\right)^{2/\alpha} \frac{1+\sqrt{1-\left(\frac{d}{\lambda_g}\right)^2}}{1-\sqrt{1-\left(\frac{d}{\lambda_g}\right)^2}} + \frac{3+\alpha^2}{1-\alpha^2}$$

$$C = \left(\frac{4\alpha}{1 - \alpha^2}\right)^2$$

$$e = 2,718$$

Charakteristická impedance

$$Z_0 = \frac{U_0^2}{2P}$$
  U_0 - špičkové napětí mezi žebry
  P - průměrný přenášený výkon vedením

Charakteristická impedance na nekonečné frekvenci pro vid TE₁₀ (S. Hopfer - 1951)

$$Z_{0\infty} = 1/Y_{0\infty}$$

Admitance je výhodnější z hlediska vyjádření jako funkce geometrie

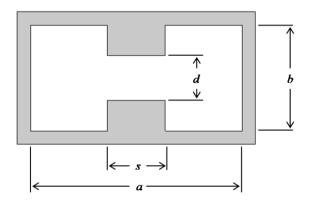
$$Y_{0\infty} = 2\sqrt{\frac{\varepsilon_0}{\mu_0}} \frac{\lambda_C}{2\pi d} \begin{cases} \frac{2d}{\lambda_C} \cos^2\left(\frac{\pi s}{\lambda_C}\right) \ln\left(\sin\left(\frac{\pi d}{2b}\right)\right)^{-1} + \frac{\pi s}{2\lambda_C} + \frac{1}{4}\sin\left(\frac{2\pi s}{\lambda_C}\right) + \frac{1}{4}\sin\left(\frac{2\pi s}{\lambda_C}\right) + \frac{1}{4}\sin\left(\frac{2\pi s}{\lambda_C}\right) + \frac{1}{4}\sin\left(\frac{2\pi s}{\lambda_C}\right) - \frac{1}{4}\sin\left(\frac{2\pi (a-s)}{\lambda_C}\right) \end{cases}$$

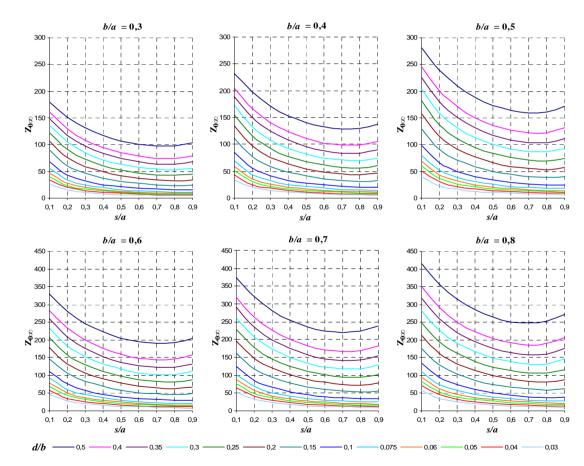
$$Z_0 = Z_{0\infty} / \sqrt{1 - \left(\frac{f_C}{f}\right)^2}$$

Závislost charakteristické impedance $Z_{0\infty}$ na rozměrech H-vlnovodu pro vid TE_{10}

Šířka pásma

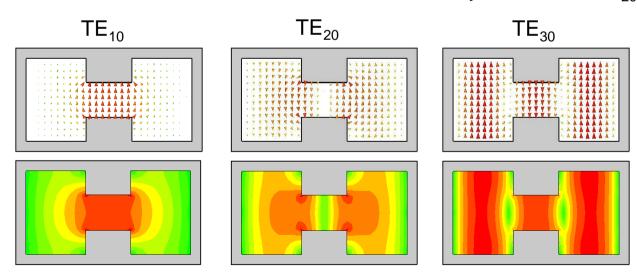
Poměr mezních vlnových délek vidů TE₁₀ a TE₃₀

$$\left(\lambda_C^{10}/\lambda_C^{30}\right)$$

Definovaná na základě umístění budící sondy ve středu vlnovodu.

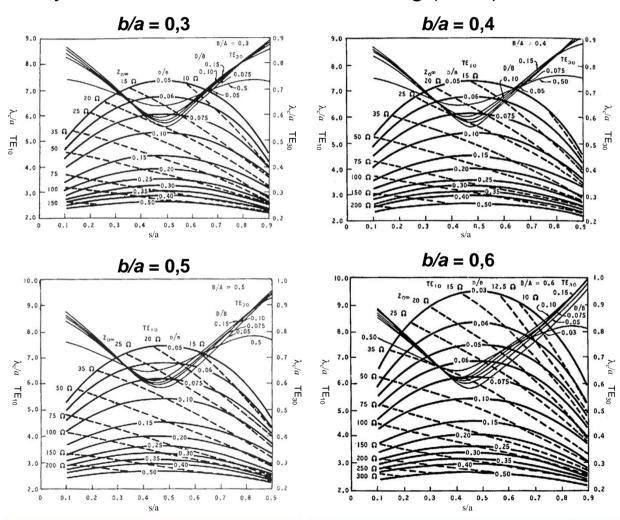
Potlačeno vybuzení vidu TE₂₀

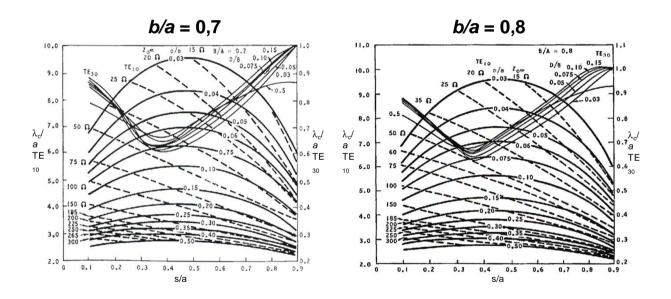
Mezní vlnové délky vidů TE_{10} a TE_{30} a impedance na nekonečné frekvenci $Z_{0\infty}$ pro různé poměry b/a – K.L. Walton, V.C. Sundberg (1964)

Mezní vlnové délky vidů TE_{10} a TE_{30} a impedance na nekonečné frekvenci $Z_{0\infty}$ pro různé poměry b/a – K.L. Walton, V.C. Sundberg (1964)

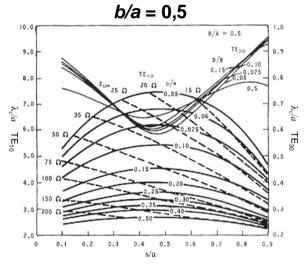

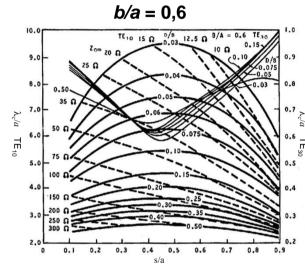

Walton, Sundberg (1964)

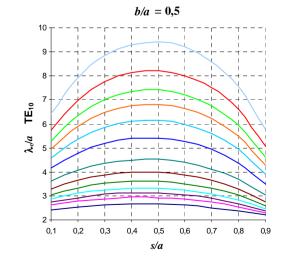

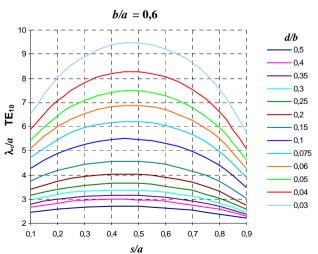

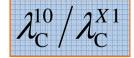

Studie vidů

- Není možné zcela jednoznačně označit vidy stejně jako u obdélníkového vlnovodu
- První, dominantní vid značený TE₁₀ je možné považovat za regulérní z hlediska rozložení jeho intenzity elektrického pole pro všechny rozměry dané poměry b/a, s/a a d/b.
- Degenerace vidu TE₃₀ pro určité poměry b/a, s/a a d/b
- Neexistence vidu TE₃₀ pro určité poměry b/a, s/a a d/b
- Přeskočení vyššího vidu TE_{XX} s maximální intenzitou mezi žebry před vid TE₃₀

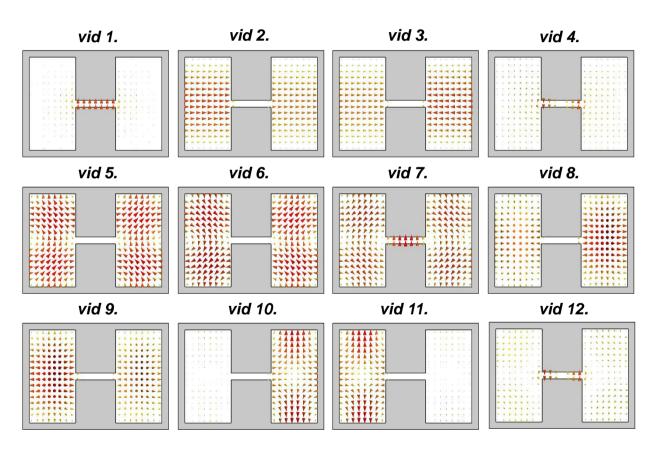
Nová definice šířky pásma

CST Microwave studio – b/a = 0.7 s/a = 0.3 d/b = 0.075

Neexistence vidu TE₃₀

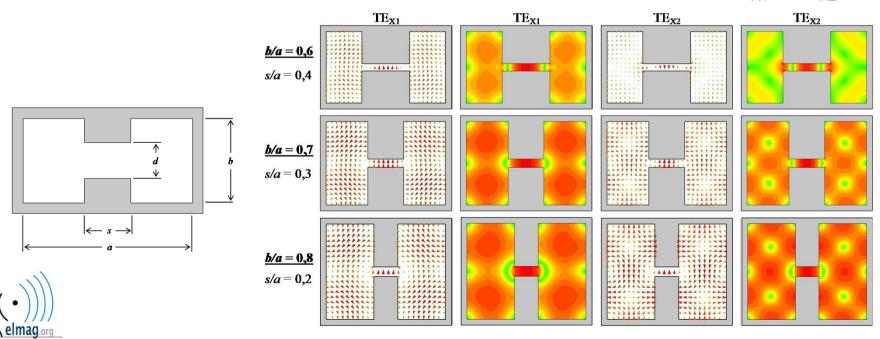
Za podmínky:

$$\frac{(a-s)/2}{b} = \frac{l_1}{b} = \frac{1}{2} \quad \text{a zároveň} \quad \frac{s}{b} < \frac{1}{2}$$

nastává pro a/b > 0,5

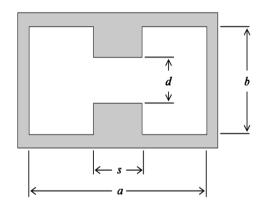
Rozložení intenzity elektrického pole vidu TE_{X1} a TE_{X2}

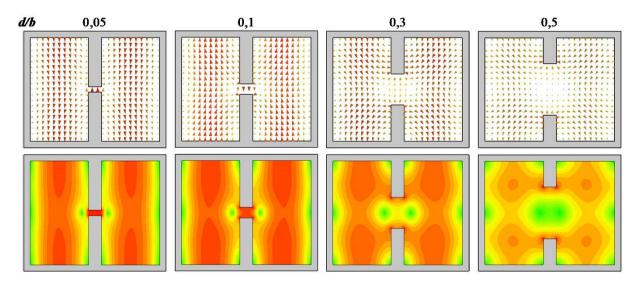

Degenerace vidu TE₃₀

Za podmínky: b/a > 0,5

Příklad degenerace vidu TE_{30} při změně poměru d/b pro b/a = 0.8 a s/a = 0.1

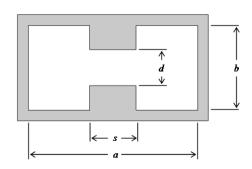
Přeskočení vyššího vidu TE_{X1} před vid TE₃₀

Za podmínky: b/a > 0,6 a $l_1/b < 1/2$ (vzdálenost mezi žebrem a boční stěnou je menší než polovina strany b)

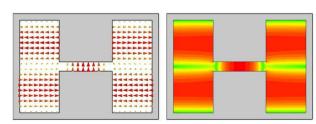
Se zvětšováním poměru s/a a zároveň zmenšováním poměru d/b dochází k degeneraci vidu zobrazeném níže, který se v krajních případech transformuje do vidu TE₃₀

Zde právě nastává nejednoznačnost, kdy lze transformovaný vid již považovat za vid TE₃₀

Rozložení intenzity pole vyššího vidu TE_{XX}

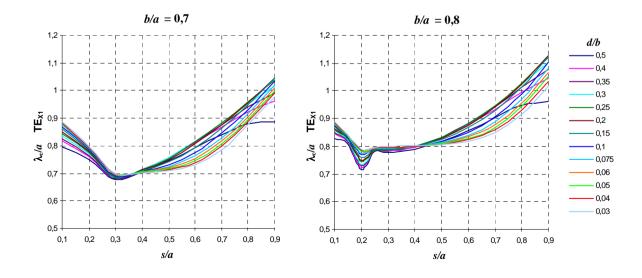

Na základě předešlých poznatků byly přepočítány pomocí CST Microwave Studia mezní vlnové délky prvního vyššího vidu TE_{x1} normované ke straně a

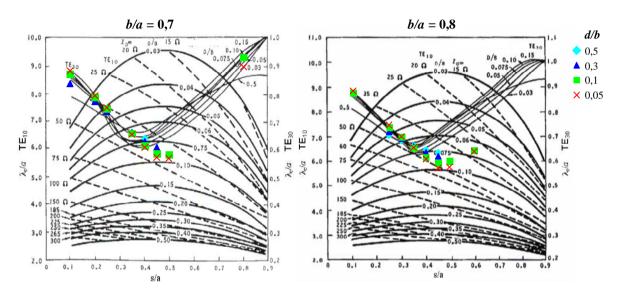
- Průběhy pro všechny poměry b/a < 0,7 jsou prakticky totožné</p>
- Neshody nastávají pro poměry b/a = 0.7 a b/a = 0.8 (přeskočení vyššího vidu TE_{x_1})

Porovnání mezní vlnové délky vidu TE₃₀ vypočítané pomocí CST Microwave Studia

- hodnoty se shodují pro malé poměry s/a
- pro poměr s/a blížící se jedné polovině se hodnoty začínají značně lišit
- při dalším zvětšováním poměru s/a již nelze jednoznačně určit vid TE₃₀ (hodnoty nejsou uvedeny)
- Neshoda vzniká vzhledem k chybě výpočtu, která nastává díky omezení pro vyjádření normované susceptance B/Y_{01} (neplatí zcela podmínka $b/\lambda_q < 1$)

Přechody z koaxiálního vedení na H-vlnovod

Lze rozdělit na dva typy:

- I. Přechody, jejichž rozměry vlnovodu jsou dány standardizovanou řadou
  - určena především pro širokopásmová vlnovodová vedení
  - maximální pracovní šířka pásma je 4:1 při S11 < -10 dB</p>

II. Přechody, které jsou pevnou součástí antény

- extrémně širokopásmové
- návrh je velice komplikovaná záležitost, protože je závislý na mnoha faktorech
- Ize navrhnout přechod a následně anténu se šířkou pásma až 20:1 pro přizpůsobení S11 < -10 dB</p>

Standardní řada H-vlnovodů

Waveguide Size	MIL- W- 23351 Dash #	Material	Freq Range (GHz)	Freq Cutoff (GHz)	Power (at 1 Atm)		Insertion	Dimensions (Inches)					
					cw	Peak	Loss (dB/ft)	а	Ь	aa	bb	s	d
WRD250	-	Alum Brass Copper Silver Al	2.60 - 7.80	2.093	24	120	0.025 0.025 0.018 0.019	1.655	0.715	2	1	0.44	0.15
WRD350 D24	4-029 4-303 4-031	Alum Brass Copper	3.50 - 8.20	2.915	18	150	0.0307 0.0303 0.0204	1.48	0.688	1.608	0.816	0.37	0.292
WRD475 D24	4-033 4-034 4-035	Alum Brass Copper	4.75 - 11.00	3.961	8	85	0.0487 0.0481 0.0324	1.09	0.506	1.19	0.606	0.272	0.215
WRD500 D36	2-025 2-026 2-027	Alum Brass Copper	5.00 - 18.00	4.222	4	15	0.146 0.141 0.095	0.752	0.323	0.852	0.423	0.188	0.063
WRD650	-	Alum Brass Copper	6.50 - 18.00	5.348	4	25	0.106 0.105 0.07	0.720	0.321	0.820	0.421	0.173	0.101
WRD750 D24	4-037 4-038 4-039	Alum Brass Copper	7.50 - 18.00	6.239	4.8	35	0.0964 0.0951 0.0641	0.691	0.321	0.791	0.421	0.173	0.136
WRD110 D24	4-041 4-042 4-043	Alum Brass Copper	11.00 - 26.50	9.363	1.4	15	0.171 0.169 0.144	0.471	0.219	0.551	0.299	0.118	0.093
WRD180 D24	4-045 4-046 4-047	Alum Brass Copper	18.00 - 40.00	14.995	0.8	5	0.358 0.353 0.238	0.288	0.134	0.368	0.214	0.072	0.057

Přechody z koaxiálního vedení na H-vlnovod

Složení přechodu:

- koaxiální část navazující na konektor
- zadní rezonanční dutina
- odchozí H-vlnovod, na který navazuje trychtýř s ploutvemi nebo případně vlnovodové vedení

Obecný návrh přechodu:

- návrh rozměrů H-vlnovodu vychází se z mezní frekvence vidu TE₁₀ určuje dolní frekvenční limit
- Horní frekvenční limit je závislý na typu přechodu
  - **Přechod I.** mezní frekvence prvního vyššího vidu (TE₃₀)
  - **Přechod II.** nelze zcela jednoznačně určit maximální pracovní frekvenci na základě mezní frekvence vyššího vidu.
    - maximální frekvence je závislá na konstrukci přechodu
    - záleží do jaké míry jsou potlačeny vyšší vidy s maximální intenzitou mezi žebry
    - jeden z obecných faktorů je minimalizace vzdálenosti mezi žebry d

Přechody z koaxiálního vedení na H-vlnovod

Faktory ovlivňující parametry přechodu:

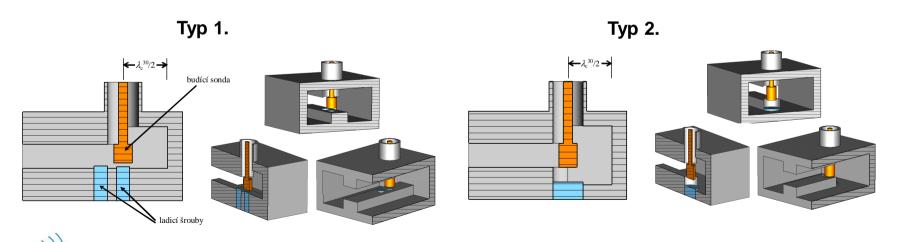
- Koaxiální vedení obecně jakékoliv rozměry (50 Ω). U praktických realizací jsme omezeni typem konektoru, nejčastěji N, SMA a K. Tyto standardní konektory v některých případech limitují parametry přechodu.
- Šířka žebra s podmínka je, že žebra by měla být širší než vnější průměr přívodního koaxiálního vedení. Pokud je žebro výrazně širší, je možné rozšířit otvor v protějším žebru, do kterého vede budicí sonda. Tím lze dosáhnout zlepšení přizpůsobení
- Vzdálenost mezi hřebeny d ovlivňuje mezní frekvenci H-vlnovodu a tím i dolní frekvenční limit, má vliv na maximální výkonové zatížení
- Průměr a délka budicí sondy ovlivňuje šířku pásma přechodu, především horní frekvenční limit. Průměr sondy má vliv na maximální výkonové zatížení.
- Velikost rezonanční dutiny má rozhodující vliv na frekvenční pásmo přechodu. Hloubka dutiny ovlivňuje převážně dolní frekvenční limit.

Přechody na standardní H-vlnovod

- Šířka pásma je pevně dána rozměry H-vlnovodu
- Zpravidla 2,4:1 nebo 3,6:1
- Šířka žebra a vzdálenost mezi žebry je navržena z hlediska šířky pásma, impedance, útlumu ve vlnovodu a možného přenášeného výkonu
- Magnetické buzení pomocí hrazdy se zde vzhledem ke geometrii vlnovodu nepoužívá.
- > Doporučená vzdálenost budicí sondy od zadního zkratu je $\lambda c_{30}/2$
- Nejčastěji dva typy přechodu liší se napájecí sondou a zadní štěrbinou

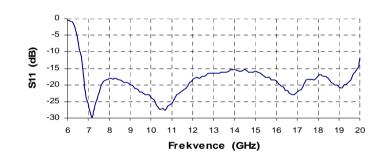

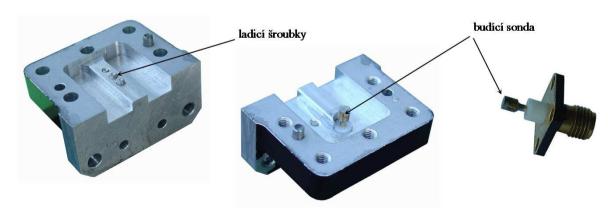
Přechody na standardní H-vlnovod

Typ 1.

- přechod z SMA konektoru na H-vlnovod WRD750
- frekvenční pásmo 7,5 18 GHz

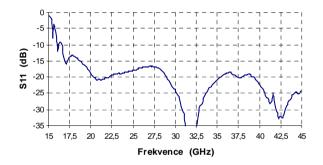

Přechody na standardní H-vlnovod

Typ 2.

- přechod z K konektoru na H-vlnovod WRD180
- frekvenční pásmo 18 40 GHz

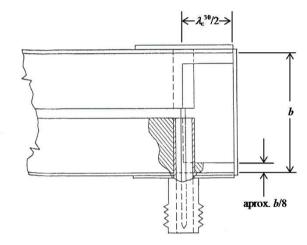

Přechody u trychtýřových antén s ploutvovým vedením

- V minulosti nebyla vytvořena žádná strategie návrhu
- Walton a Sundberg doporučení, která vznikla na základě pokusů a omylů

Doporučení:

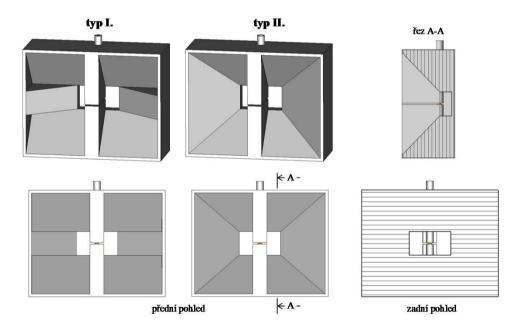
- vzdálenost středu napájecího vedení od zadního zkratu by měla být rovna polovině mezní vlnové délky vidu TE₃₀
- tvar zadní rezonanční dutiny ve tvaru H
- vzdálenost mezi žebry v zadní dutině rovna 3/4 výšky vlnovodu b.

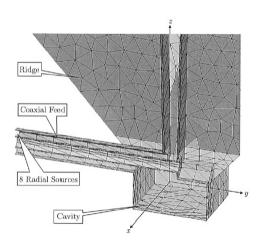

Přechody u trychtýřových antén s ploutvovým vedením

> Pro "běžné" antény s ploutvovým vedením se používají tyto přechody

C. Burns (2003)

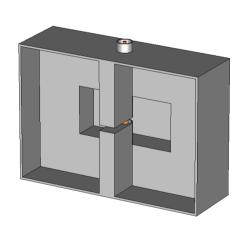

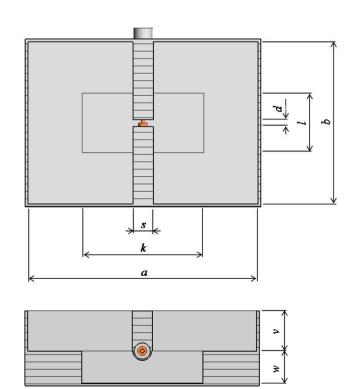

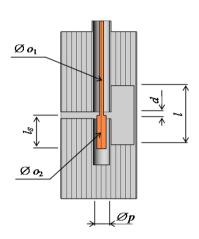

Tzv. "krátký" přechod

- Pro dosažení co nejširšího frekvenčního pásma se volí hodnota d/b < 0,1</p>
- Z hlediska chování vidů se volí poměry bla > 0,5 a sla < 0,5</p>
- Minimální délka odchozího vlnovodu v

Trychtýř s ploutvovým vedením

- impedanční přechod mezi vedením a volným prostorem
- formuje vyzařovací charakteristiky
- neexistují žádné analytické vztahy k výpočtu jeho parametrů na základě rozměrů
- návrh je komplikovaná záležitost
- struktura se řeší numericky

Postup návrhu

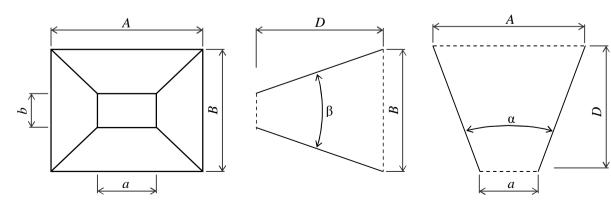
- návrh základních rozměrů trychtýře na základě vztahů pro klasický trychtýř
- návrh průběhů ploutví (žeber) v trychtýři
- optimalizace trychtýře s ploutvemi

Návrh zakladních rozměrů trychtýře

- Vychází se z rozměrů přechodu (odchozího H-vlnovodu)
- Rozměry a a b u přechodu určují vstupní rozměry trychtýře
- ightharpoonup Délka trychtýře $D > \lambda_d/2$ pro optimální transformaci impedance
- Velikost apertury trychtýře se určí na základě délky trychtýře a jeho úhlů rozevření α a β
- Úhly rozevření se volí tak, aby šířky svazku v obou rovinách byly stejné (obecně, aby se strany trychtýře sešly ve vrcholu jehlanu)
- Pozor! Při výpočtech parametrů klasického trychtýře aplikovaných na širokopásmový trychtýř s ploutvemi je dolní frekvence menší než je mezní frekvence obdélníkového vlnovodu daného rozměry a a b H-vlnovodu.

- Velikost apertury trychtýře musí být dostatečně velká k průchodu vlny na dolní frekvenci - f_{Caper.} < f_d
- > Optimální volit úhel β = 28° 32° a tomu odpovídající úhel α = 35° 40°
- Ze známých úhlů a délky trychtýře je dána velikost apertury A x B

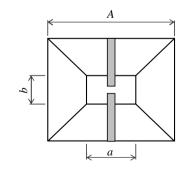

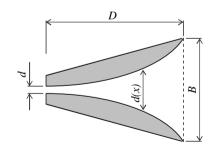
Návrh ploutví v trychtýři

- Musí být splněna podmínka, aby každý příčný řez trychtýře s ploutvemi byl po celé jeho délce dostatečně velký pro vedení módu TE₁₀ na nejnižší pracovní frekvenci.
- Profil výšky a šířky žebra musí být takový, aby průběh impedance v trychtýři byl hladký přechod z impedance H-vlnovodu na impedanci volného prostoru
- Optimální je exponenciální průběh impedance od vlnovodu do apertury trychtýře

$$Z = Z_{0\infty} e^{Kx} \qquad 0 \le x \le \frac{D}{2}$$

$$Z = 377 + Z_{0\infty} \left(1 - e^{K(D-x)} \right) \qquad \frac{D}{2} \le x \le D$$

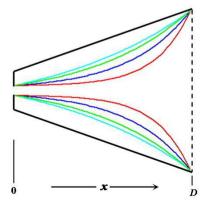

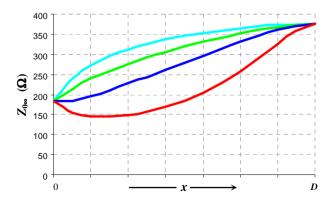
K je konstanta, aby impedance ve středu trychtýře byla průměrem koncových impedancí

Příklad různých profilů ploutví v trychtýři – pro standardní H-vlnovod

- Ploutev má v celé své délce stejnou šířku
- > Trychtýř vychází z H-vlnovodu WRD750 $f_C = 6,1$ GHz a $Z_{0\infty} = 181,6$ Ω
- Frekvenční pásmo 8 18 GHz
- > Apertura trychtýře $A \times B = 168,5 \times 84 \text{ mm a } D = 142 \text{ mm}$
- > nejlépe odpovídá exponenciálnímu průběhu impedance průběh modré ploutve

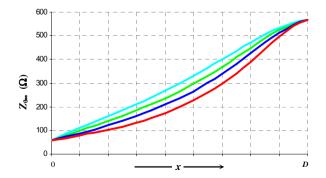

Vliv profilu ploutve na impedanční a vyřazovací parametry

- Příklad anténa s šířkou pásma 10:1 (4 40 GHz)
- ightharpoonup H-vlnovod má malou mezeru mezi žebry nízká impedance ($Z_{0\infty} = 60 \Omega$)
- ► Impedance v apertuře trychtýře $Z_{0∞}$ = 565 Ω větší než impedance volného prostoru způsobeno tím, že je poměr B/A > 0,5
- průběhy impedancí mají exponenciální (červený) až téměř lineární (světle modrý) průběh
- Není zde případ, že by hodnota impedance klesala pod hodnotu impedance v H-vlnovodu

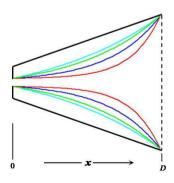

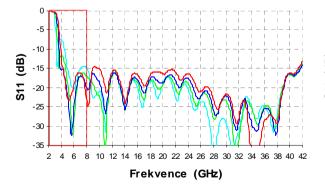

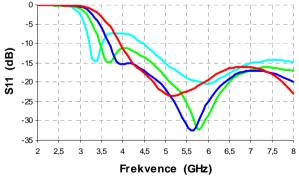

Vliv profilu ploutve na impedanční přizpůsobení

- optimální je profil modré ploutve
- dolní frekvenční limit se snižuje se zmenšováním výšky žebra v trychtýři
- přizpůsobení ve středu pásma je nejhorší pro průběh červené ploutve
- Profil ploutve má zanedbatelný vliv na impedanci na horním konci frekvenčního pásma

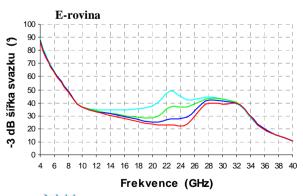

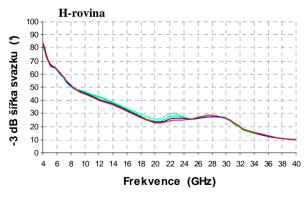

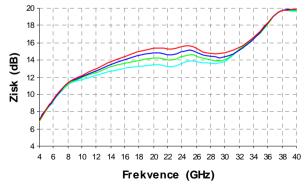

Vliv profilu ploutve na vyzařovací vlastnosti

- profil ploutve má zanedbatelný vliv na šířku svazku v H-rovině
- nejvýznamnější vliv má na šířku svazku v E-rovině především na střední část frekvenčního pásma
- se zmenšující se výškou ploutve se zvětšuje šířka svazku a tím se zmenšuje zisk
- Na dolním a horním konci frekvenčního pásma je vliv výšky žebra na vyzařovací vlastnosti neznatelný

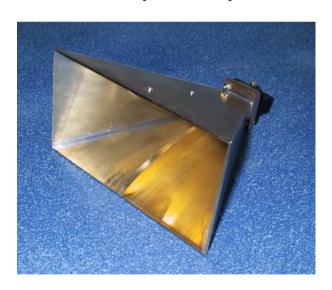

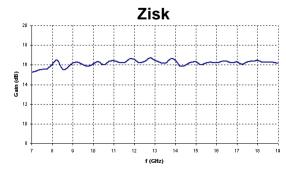
Lze rozdělit na dva typy:

- I. Trychtýř, který je navržen s přírubou pro standardní H-vlnovod
  - šířka pásma závislá na šířce pásma vstupního vlnovodu (maximálně 4:1)
  - v celém pásmu relativně vyrovnané vyzařovací vlastnosti
  - "vyrovnaný" zisk v celém frekvenčním pásmu antény

II. Trychtýř s přechodem jako jeden celek

- šířka pásma až 20:1 (pro S11 < -10 dB)</p>
- z hlediska vyzařovacích vlastností lze dále rozdělit
  - antény se šířkou pásma do 10:1
  - antény se šířkou pásma větší než 10:1

Antény se šířkou pásma do 10:1

- Ize splnit podmínku maximálního příjmu v ose antény
- Zisk těchto antén postupně narůstá s frekvencí, případně od určité frekvence se drží přibližně konstantní

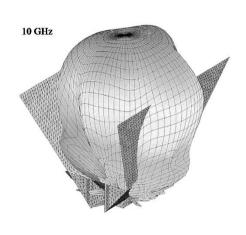
Antény se šířkou pásma větší než 10:1

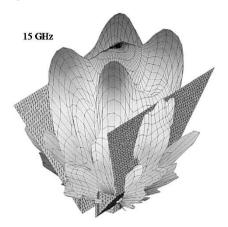
- problém s udržením maxima zisku v ose antény
- na horním konci pásma se může hlavní svazek dělit do více směrů - redukce zisku v ose antény (propady zisku)
- Deformace hlavního laloku (maximum příjmu z více směrů) na horním konci pracovního pásma antény - způsobeno velkou fázovou chybou v apertuře antény

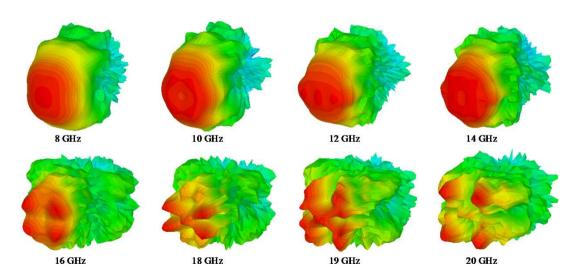

Příklady problémů s vyzařovacími vlastnostmi

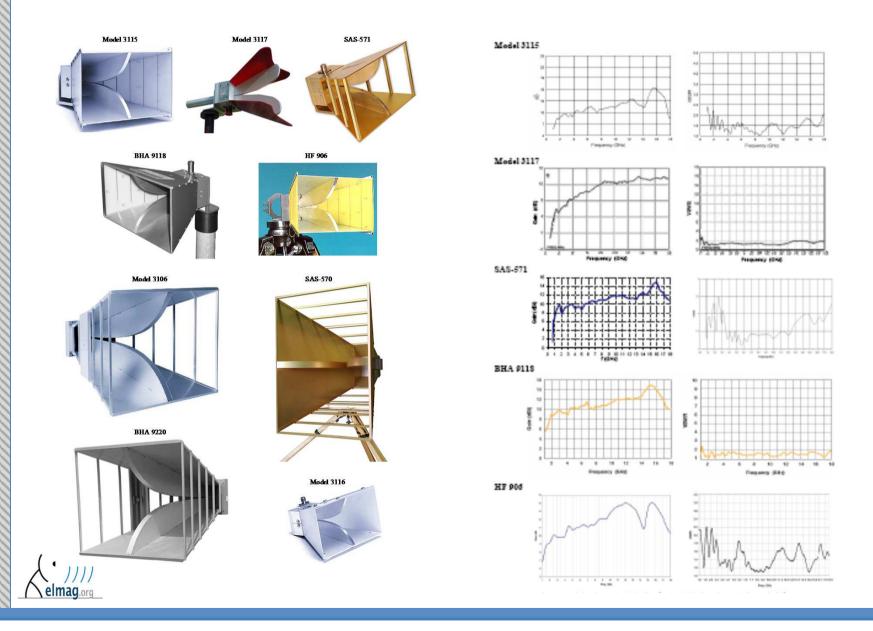

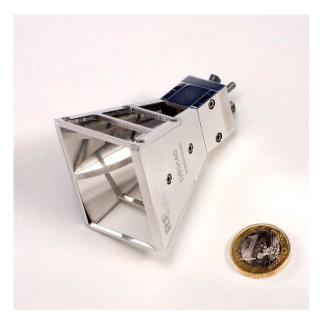

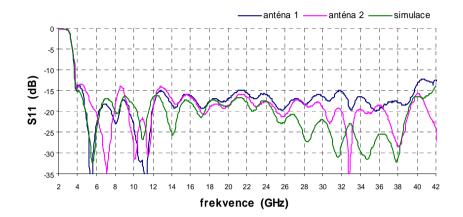

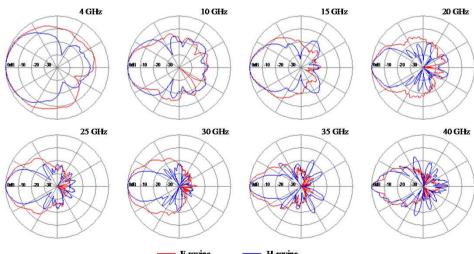

Antena 4 - 40 GHz (RF spin s.r.o.)

Nutno optimalizovat jako jeden celek trychtýř + přechod

KONEC

